

„Dasein“ jako „aktualita“ (aktuální jsoucnost)

Němečtí myslitelé dávají různé významy slovu „Dasein“ (česky bychom to mohli poněkud otrocky přeložit jako „tubytí“ resp. „bytí tu“). Ale v tomto slově samém je nepochybně přítomen důraz na místní (prostorovou) i časovou (tedy jako „Jetztsein“) určitost, jednoznačnost: jde o „bytí hic et nunc“, „zde a nyní“, a to navzdory tomu, že většina německých myslitelů tento základní význam příliš nerespektuje. Tak třeba pro Heideggera se ujal český překlad „pobyť“, zatímco samo slovo (nikoli ovšem u Heideggera) poukazuje spíše k „výskytu“, a – ještě pro upřesnění – k „aktuálnímu výskytu“, „výskytu hic et nunc“. U Jasperse už vůbec nejde o důraz na ono „tu“, ale „Dasein“ v případě člověka je postaveno jako protiva k „Existenz“: svým žitím je člověk pouhým „Dasein“, ale je „možnou existencí“, kterou ergo člověk není samozřejmě, ale kterou se stává ve výjimečných, tzv. mezních situacích. A tak bychom mohli pokračovat i u dalších myslitelů. Místo toho zůstaneme jen u slova a jeho základních (etymologických) významů či kořenů: je to vůbec možné s takovým pojetím pracovat?

(Písek, 090526-3.)